

BESLUT

2020-03-02

Dnr: 19/02839

SAKEN

P4 Extra, 2019-09-03, kl. 13.04, inslag om gin och tonic; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

Inslaget påannonserades enligt följande.

Ja, Sveriges bästa gin och tonic har korats och frågan man ställer sig är: får man göra vad som helst med en GT? Och det ser inte bättre ut faktiskt.

Programledaren presenterade sedan inslaget enligt följande.

P4 Extra, och jag vill börja med att säga att det finns absolut alkoholfria alternativ men just nu ska det faktiskt handla om motsatsen. Någonting som är älskat av så många men som få kan bemästra, gin och tonic. En av dem som verkligen kan det här med en riktig GT det är min nästa gäst. [NN] är årets vinnare i tävlingen "Sveriges bästa gin och tonic" i kategorin hemmfixare. Grattis och välkommen. En liten ensam applåd.

Därefter pratade programledaren och NN om NN:s vinnardrink "Last night in Sweden". NN berättade sedan bland annat vad drinken innehöll och om tävlingen. Sedan sades bland annat följande.

(Pgl) – Ja, tänkte att du får gärna börja om du vill. (NN) – Ja, du är törstig. (Pgl) – Jag är ju väldigt smakintresserad.

NN och programledaren pratade sedan bland annat om vad en gin och tonic får innehålla. Därefter sades följande.

(Pgl) – Men du vad är det du har gjort nu då med den här. Det dyker ju, det dyker upp en hel kvast av en växt här ur det här glaset som du räcker mig. (NN) – Ja, ja det ska

vara, det ska vara som att vara i Spanien ungefär. Guldfishskålar och krimskrams och gärna tomtbloss. [...] Det där är ju då vinnardrinken i lite mindre format. Nu är det lite vattenskadat för isen hade hunnit smälta lite här. Men det är is och det är gin uppe från mina hemtrakter i Härnösand och sedan är det ungefär lika mycket tonic som gin och så är den toppad då med lite IPA. (Pgl) – Jag tar en smutt. (NN) – Det tycker jag. (Pgl) – Skål på dig, jag ska inte köra bil idag så att det här känns tryggt. (NN) – Nej, jag ska cykla långsamt hem.

Programledaren smakade sedan på drinken och följande sades.

(Pgl) – Åh, ja, det är definitivt gin i den och det ska man känna. (NN) – Ja, då var den inte så vattnig som jag var rädd för. (Pgl) – Nejdå, det är ingen fara, men alltså, vad, det är spännande, jag tycker att de här smaksensationerna. (NN) – Får jag också smaka? (Pgl) – Ja visst, varsågod, här delar vi som de syskon som vi inte är. (NN) – Jag måste prova vad det här blev, så jag ser vad jag lurar i programledarna. (Pgl) – Vad sa du för någonting? (NN) – Så jag får se vad jag lurar i programledarna. [...] (Pgl) – Ja, vad tycker du själv, är du nöjd? (NN) – Ja, den var hyggligt lik vinnarbidraget.

Programledaren frågade sedan vad man behöver tänka på när man gör en gin och tonic och NN berättade bland annat om olika glastyper. Programledaren frågade om man dricker en gin och tonic med sugrör och NN svarade att han tyckte att det tar för lång tid. Sedan pratade NN och programledaren om olika ingredienser som passar i en gin och tonic. I slutet av inslaget sa programledaren bland annat följande.

Och för dig som lyssnar så säger vi att, igen, ja, det finns alkoholfria alternativ, bara inte just här just nu. Jag säger tack så hemskt mycket till dig, NN, för att du var med i *P4 Extra*, och stort grattis till segern och skål.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att inslaget utgjorde alkoholreklam, är kritisk till att det blandades och dracks drinkar i studion och anför att inslaget förhärskade alkohol. Anmälaren ställer sig vidare frågande till varför inslaget sändes på dagtid.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) anser att inslaget överensstämmer med bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

P4 Extra är ett program som berör samhällsaktuella ämnen av intresse för deras målgrupp. Gäster bjuds in för att ge en större närhet till ämnena som diskuteras, men även för att bidra med särskild expertis utöver programledarnas kunskaper. I intervjuer av det här slaget finns inget manus på förhand utan endast en programidé med vissa frågor som sätter prägeln på utformningen. Programmet innehåller påverkas därför i hög grad av gästens inställning till ämnet som diskuteras.

Den 3 september bjöd *P4 Extra* in NN efter att han nyligen hade vunnit tävlingen ”Sveriges Bästa Gin & Tonic 2019” i kategorin ”hemmafixare”. Syftet med intervjun var att få ta del av NN:s kunskap kring hur man blandar den klassiska drinken på ett nyskapande sätt. Syftet var också att ge lyssnarna, som består av en vuxen publik, en inblick i hur NN, som inte var en professionell bartender, vunnit en tävling. Programledarens uppdrag var därför att med frågor till NN utreda vad som utmärker en bra gin och tonic i objektiv bemärkelse. Det fanns ingen avsikt från programledarens sida att uppmuntra lyssnarna att dricka alkoholhaltiga drycker. NN gavs möjlighet att beskriva på vilka grunder han tror att han lyckades vinna den aktuella tävlingen och programledaren fick sedan smaka på en reproduktion av vinnarbidraget. Det förekom inte några värdeladdade ord, så som att drinken var god eller att gin och tonic är bra i allmänhet. Dessutom betonade programledaren både vid intervjuens inledning och avslut att det finns andra, alkoholfria, alternativ till drinken. När NN insinuerade att programledaren gillar gin och tonic bemötte hon det med att hon har ett allmänt intresse för smaker.

Inslaget placerades på samma plats i programmet där konsumentupplysande och recenserande inslag vanligtvis är. I intervjun fanns en genomgående ambition att informera intresserade lyssnare i P4:s målgrupp. Lyssnarna fick därmed större kunskaper om vilka ingredienser som kan ingå i den aktuella drinken, vilka smaker som hör bra ihop, vilken storlek på isen som är optimal och så vidare.

I en sammanställning av programledarens frågor blir inslagets utredande karaktär särskilt tydlig och det blir tydligt att fokus inte lades på att det var en alkoholhaltig dryck. Att prata om alkohol i generella termer kan inte enligt SR anses vara ett förhärlikande. Det förekom inte heller någon uppmaning till att dricka den aktuella drinken.

Det finns i dag ett stort intresse hos publiken för drycker av olika slag. På samma sätt som recensioner av viner är vanligt förekommande i radio- och tv-program måste ett resonemang om drinkblandning vara tillåtet. Av intervjun i sin helhet framgår det klart att inslaget är en saklig vägledning i hur man blandar en bra gin och tonic.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (17 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som behandlar droger. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på varsamhet vid speglingen av bruket av till exempel alkohol, tobak och narkotika.

TIDIGARE BESLUT

Granskningsnämnden har i tidigare beslut i fråga om bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft friat inslag och program där gäster gett råd om alkoholhaltiga drycker (SB 55/95, SB 57/95, SB 218/05 m.fl.). Nämnden ansåg i beslut SB 57/95 bl.a. att höga krav på varsamhet borde ställas på inslag som behandlar spritdrycker men att det i ett program för vuxna borde vara möjligt att på det sätt som skedde ge råd om alkoholhaltiga drycker.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att inslaget handlade om att Sveriges bästa gin och tonic-drink hade korats och den aktuella vinnardrinken avsmakades och diskuterades. Enligt nämndens praxis ska SR iaktta varsamhet vid speglingen av alkoholbruk. Nämnden anser inte att alkoholkonsumtion framställdes på ett sätt som står i strid med bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft. Vad anmälaren i övrigt anfört medför inte att inslaget strider mot de bestämmelser som gäller för sändningarna.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg och Erik Fichtelius efter föredragning av Tamara Mivelli.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Tamara Mivelli

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.